

Yayın Adı Milliyet
Referans No 16746514
Renk Renkli

Yayın Tarihi 28.11.2011
Etki Olumlu
STXCM 445,00

Küpür Sayfa 1
Tiraj 139092

DEVLET DERSİM KONUSUNDA 56 YILDA BÖYLE DÖNÜŞ YAPTI

'İMHA' İFADESİNDEN 'SOYUT İDDİA'YA ÇARK

Dersim olaylarında öldürülen bazı kişiler için 1955'te 'imha edildiler' ifadesi kullanılırken 2011'de '3. kuşağın anlatımı kapsamında kalan soyut iddialar' değerlendirmesi yapıldı

GÖKÇER
TAHİNCIOĞLU
Ankara

Soykırım iddiasıyla dilekçe verdi

Tunceli'de yaşayan Hüseyin Akgün, 26 Nisan 2010'da, babasından kalma 1955 tarihli bir belgeyi kanıt göstererek, Tunceli Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Dilekçede, olaylar sırasında ailesinden 9 kişinin öldürüldüğünü, öldürülen kişiler arasında ikizler ve 2-3 yaşında bebeklerin de olduğunu kaydeden Akgün, ailesinin kurşuna dizildiğini, cesetlerinin halen mezarsız ve taşız olarak derede olduğunu, öldürülenlerinin Dersimliler'e dönük ırkı, dini veya toplumsal sebeplerden kaynaklandığını belirtti.

Akgün, babası Ali Akgün ile ailesi imha edilen anası Hüseyin'in Kürtler'e suçu yüklediğini, 1947'de Bakanlar Kurulu'nun dönüs izni vermesinin ardından, memleketlerine döndüklerini, 1955'te Tunceli Vilayet Komisyonu'nun, aile fertlerinin devlete imha edildiğini kayıt altına aldığını kaydetti.

Akgün, öldürülenlerin arasında Zeynel Çavuş Akgün adında, devletin resmi görevlisi olan bir dedesinin de bulunduğunu yazdı. Akgün, Jan-darma Genel Komutanlığı'ndan bilgi alınarak, soykırım suçundan işlem yapılmasını istedi.

Akgün, İskan Müdürlüğü'nün anılarına Bursa Orhanazı'da 6 dönüm arazi verdiğini tespit ettiğini de söyledi.

'İmha edildiler' yazılı belge

Hüseyin Akgün'un savcılığa sunduğu 1955 tarihli belgede ise valilikte oluşturulan komisyonun, ailesine ilgili "imha edildiler" ifadesini kullandığı açıkça yer aldı. Belgede, şöyle denildi:

"Toprak ve İskan Müdürlüğü'ndeki defterin 6. cilt, 95. sahife ve 11. sıra numarasında kayıtlı Zeynel oğlu Hüseyin ve kardeşi Ali'den ibaret iki nüfuslu olarak 13. Vekilliği heyetinin 938 tarih 2/952 sayılı kararı ile Kütahya Vilayeti'nin kazasına bağlı Altıntaş Mahallesi'nin Altıntaş Köyü'ne nakilen İskan edildikleri anlaşılmıştır. Mürettep yerinde adı geçenlere ait gayrimenkul durumu sorulmuş cevaben gayrimenkul verilmediği anlaşıldığından bu ailenin ihtiyaç durumu cenveline göre yardıma ihtiyaçları olduğuna da Naziriyeye Kazası ihtiyacı komisyonunca karar verilmiş bulunduğu, dosya meyanındaki Hüseyin Altıntaş'ın nüfus hane kaydında adları yer alan Hüseyin karısı Humar ve Hüseyin evlatları Humar'dan doğma Elif, Mehmet, Hadice, Ahmed, Suzan, Alicemal, Hatip, Emine'nin 1938 harikatında imha edildiğini ve aile reisi Hüseyin Altıntaş'ın da 952 yılında öldüğü, bu hane Ali Akgün'ün sağ kaldığı anlaşılmak gereği düşünüldü. Kardeşi Hüseyin Altıntaş ile birlikte Altıntaş Köyü'ne nakledilmesinden 5098 sayılı kanunla serbest durum idkısıp edip, serbest bölgeye dahil eski yer olan Naziriyeye kazasının Çanurek köyünde ve müzkür köyde ikamet eden Ali Akgün'ün 5826, 6093 sayılı kanunlar hükümleri gereğince İskan hakkının tanınmasına 27 Ağustos 1955 günü karar verildi."

Üzerinde 5 kişinin imzası var

Söz konusu belgede, komisyon başkanı sıfatıyla vali yardımcısının, defterdar vekilinin, ziraat müdürünün, tapu sicil memurunun, Toprak ve İskan Bakanlığı temsilcisinin imzaları yer aldı.

'Üçüncü kişilerin soyut iddiası'

Tunceli Başsavcılığı, Milliyet'in gündeme getirdiği, ailesi katledilen Elio Bozkurt'un suçu doğrusu üzerine Hızret Savcılığı'na verdiği, devletin operasyonda mesru eylemleri hakkını kullandığı, silah isyanı baslatılanların dışında zarar görenin olmadığını gibi gerekçeleri tekrar ederek, soruşturmayı takip edilebileceğini sonlandırdı. Kararda, "Tunceli ve bölgesinde 1938 yılında meydana gelen olayların sayısı sorumuna ilişkin bir olay olduğu, iddia edilen ölüm olaylarının 72 yıl sonra iddia edilen 3. kuşağın anlatımı kapsamında kalan soyut nitelikte benyanlar olduğu anlaşılmıştır" denildi.

'Zamansızlığı var'

Savcılık, Elio Bozkurt'un dosyasında olduğu gibi, olayların gerçek olduğu düşünüle bile zamansızlığı olduğu ve soykırım suçu söz konusu olmadığından işlem yapılmayacağına bilirdi. 1955'te devlet tarafından kabul edilen olayların, 2011'de savcılığa kabul edilmemesi üzerin Akgün, AİHM'e başvurdu.

FOTOĞRAFLARLA 12 EYLÜL SÜRECİ

**Gazeteci ve
foto muhabiri
KADIR CAN,
1974-80
arasında çektiği
fotoğrafları
"12 Eylül
1980 Akıl
Tutulması"
adıyla
kitap
haline
getirdi**

İSTANBUL AA

12 Eylül 1980 darbesi öncesindeki 7 yıllık süreci fotoğraflarıyla belgeleyen gazeteci ve foto muhabiri Kadir Can, objektiflerine yansıyan kareleri, kitap olarak yayımladı. "12 Eylül 1980 Akıl Tutulması" adlı kitabına ilişkin açıklama yapan Can, kitabında 1974 ile 1980 yılları arasında yaşanan olayların fotoğraflarının yer aldığını söyledi. 1974 yılında Günaydın gazetesinde çalıştığını anlatan Can şunları söyledi:

"Gazetinin sahibi Haldun Simavi, Genel Yayın Müdürü Necati Zincirkeran, Yazı İşleri Müdürü Rahmi Turan ve İstihbarat Şefi Ahmet Vardar'dı. Polis, adliye, magazin ve gece çalışan muhabirlerin dışında kalan ve benimde içinde bulunduğum 5-6 kişilik grup, gündel olayları izlerdi. Foto muhabiri, muhabir ayırmı yoktu. Olayı izleyen hem fotoğraf çekerek hem de haberini yazardı.

Öğrenci ve işçi olayları, grevler, boykotlar, direnişler, yangınlar, kazalar, cinayetler, cenaze törenleri, soygunlar, silahlı çatışmalar, suikastlar ve siyasi parti liderlerinin seçim gezileri 12 Eylül 1980'e kadar yaklaşık 7 yıllık süreç, yaşamın bir parçasıydı."

'Bir dönemin belgeleri'

Can, 12 Eylül 1980 darbesinin üzerinden 31 yıl geçmesine rağmen, tartışmaların sürmesinin olayın ne kadar vahim olduğunu gösterdiğini kaydederken, şöyle devam etti:

"Bu fotoğraflar Türkiye için çok önemli olan bir dönemin belgeleridir. Fotoğraf kimilerine göre sanat, kimilerine göre belgedir. Bu kitaptaki fotoğraflar da, aradan 31 yıl geçmesine karşın gündemden düşmeyen 12 Eylül 1980 darbesine kadar yaşanan 7 yıllık sürecin bir bölümünün belgeleridir."

•TBMM, HARP OKULLARINDAKİ ŞİDDET İDDİASINI ARAŞTIRIYOR 'Komutan yılanın üstüne yat emri verdi'

Harp okullarından atılan ve mobbing iddiasıyla dava açan bazı öğrencilerin avukatı Cavit Çalis, müvekkilinin 'Arazide komutan yılanın üstüne yat emri verdi', 'Kolu çatlak halde olan çocuk halata tırmandı' dediğini anlattı

ÖNDER YILMAZ Ankara

Harp okullarındaki mobbing iddialarını incelemek üzere TBMM Medis Dilekçe Komisyonu bünyesinde kurulan alt komisyon, öğrencilerin intibak eğitimini ve Harp Okulları'nda yaşadıkları sorunları masaya yatırdı. Mobbing iddiasıyla dava açan bazı öğrencilerin avukatı Çalis, TBMM Milli Savunma Bakanlığı Davalar Daire Başkanlığı'ndan emekli avukat Cavit Çalis, Harp Okulu'na geçişte intibak kampı eğitimini yumsatılmasını istedi. Harp okullarında okuyan atımların sebepleri arasında da güvenlik tahliyatını sayan avukat Çalis, "Güvenlik soruşturması kanayan yaralardan bir tanesi" dedi.

Güvenlik soruşturması nedeniyle atılan öğrenciler için açılan davalarda büyük oranda çocukların okula dönebildiğini ancak bu kez "çocuk okula döndüğü için pismar" edildiğini ifade eden Çalis, "Ayyakkah boyaz, dolabın düzensiz, yatağın düzensiz diye her gün savunma, bir ce-

za, onun karşılığında kırılan bir puan var. O puanlar kırılarak sıfıra indiriliyor ve çocuk atılıyor" diye konuştu.

Harp okullarında oda hapsi alan öğrencinin disiplin puanının sıfıra indirildiğini vurgulayan Çalis, bunun da öğrencilerin atılmasında 'kılıf' olarak kullanıldığını savundu. Çalis oda hapsiyle ilgili başvuruların tamamını AİHM'ye götürdüğünü bildirdi.

Ayağı şiş çocuğa eğitim

Atılan öğrencilere uygulanan baskılar konusunda örnekler veren Çalis, "Çocuk on gün sonra okulu bitirecek. Komutanı arazide yılanın üstüne yat emri veriyor. Çocuk korkuyor zaten ve yılanın üstüne hangimiz yatacağız? Böyle bir emir olabilir mi? Yatmadığı için savunması alınıyor ve ceza veriliyor. On gün hapsi, kırk puan düşüyor yılanın üstüne yatmadın diye" diye konuştu.

Aşağı sis olan çocuğun 40 kilometre kısırlı olduğunu belirtti Çalis, "Çocuğun ayağı şişmiş, engelli bir par-

kurda düsmüş, revire gidiyor. revir üç günlük terlik istihahatı veriyor. Takımı komutanı beni rapor falan ilgilendirmiyor diyor. Ertesi gün 40 kilometre intikal var silah ve teçhizatı. Çocuğun ayağı şişmiş, bota sığmıyor. Onbesinci kilometrede geri kalıyor. Sonra gece bunu kaldırıyorlar 'yürüyüşün yirmi kilometresi eksik kaldı komutan emir verdi, sen şu spor sahasında yirmi tır atacak' diyor" dedi.

Çatlak kolla halat tırmandı

Ömekleri çoğaltan Çalis "Bir başka çocuk engelli par-kurda düşüyor kolu şişiyor. Revirde merhemlerle tedavi ediliyor ertesi gün İzmir Askeri Hastanesi'ne gidiyor. Film falan çekilmiyor, 10 gün istirahat veriliyor. Revirde doktor raporunu yitiriyor 'defai gi' diyor. Çocuğa ya-pacak bir şey yok, sınavla gireceksin' diyorlar. Çocuk ha-lata tırmıyor, halatın ortasında küt ayağı düşüyor. Ko-lu çatlakmış. Ambulansla götürüyorlar" diye konuştu.